

UZASADNIENIE

W dniu 10 października 2022 r. notariusz M. M. w B. sporządził protokół odmowy dokonania czynności notarialnej, wnioskowanej przez skarżącego, polegającej na sporządzeniu w formie wypisu aktu poświadczenia dziedziczenia po zmarłej T. R..

Zażalenie na powyższą czynność notariusza wniósł wnioskodawca zarzucając mu naruszenie przepisu art. 95n § 3 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. Prawo o notariacie poprzez błędną wykładnię przesłanki interesu prawnego, co skutkowało przyjęciem, iż wnioskodawca nie wykazał interesu prawnego w uzyskaniu wypisu aktu poświadczenia dziedziczenia po zmarłej T. R., podczas gdy złożona wraz z wnioskiem kopia tytułu wykonawczego potwierdza istnienie wierzytelności, dłużnik wnioskodawcy jest spadkobiercą zmarłej, a tym samym wnioskodawca wykazał interes prawny.

Mając na uwadze powyższe skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonej czynności na podstawie art. 83 § 1 w zw. z art. 95n § 3 w/w ustawy oraz o zasądzenie od notariusza na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, opłaty od zażalenia oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Odnosząc się do zażalenia notariusz uzasadnił swoje stanowisko wskazując, że wnioskodawca nie wykazał istnienia interesu prawnego w uzyskaniu w/w wypisu zgodnie z art. 95n § 3 ustawy prawo o notariacie. Zdaniem notariusza, osobą trzecią, która w trybie tego przepisu może otrzymać wypis aktu poświadczenia dziedziczenia może być wierzyciel osoby zmarłej, po której notariusz sporządził akt poświadczenia dziedziczenia lub spadkobierca ustawy, który nie brał udziału w sporządzeniu protokołu dziedziczenia i został przez innych spadkobierców ustawowych pominięty w toku jego sporządzania. Wnioskodawca nie wykazał natomiast, aby spadkobierczyni była jego dłużnikiem, uzasadniając wniosek tym, że jego dłużnikiem jest jeden ze spadkobierców zmarłej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się zasadne.

Zgodnie z art. 95n § 3 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. Prawo o notariacie (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1799; dalej: ustawa) wypis zarejestrowanego aktu poświadczenia dziedziczenia może być wydany osobie, która wykaże istnienie interesu prawnego.

Krąg podmiotów, mogących mieć interes prawny w zakresie wydania im wypisu, nie jest enumeratywnie określony. **Przy jego określeniu należy odwoływać się wprost do wskazań zawartych w literaturze i orzecnictwie na tle art. 1025 k.c.** (tak też M. Grodzicka, Obowiązek wydania wypisu, s. 11 oraz A. Oleszko, Komentarz. Cz. 2, t. 2, art. 95n, Nb 6; do podobnych wniosków – mimo braku odwołania się do art. 1025 k.c. – dochodzi A.Szereda, Czynności notarialne, art. 95n, Nb 8). Pojęcie interesu prawnego powinno być więc w tym kontekście **rozumiane w sposób szeroki** (por. w tym zakresie szerzej W. Borysiak, w: K. Osajda, Komentarz, 2013, t. III, art. 1025, Nt 12 i n.).

Odnosząc się do interesu prawnego w rozumieniu art. 1025 k.c. wskazać należy, że interes prawny w złożeniu wniosku o stwierdzenie nabycia spadku mają także **wierzyciele spadkobiercy**. Podmioty te mogą bowiem w wyniku stwierdzenia nabycia spadku znaleźć się w korzystniejszej dla siebie sytuacji prawnej, gdyż będą mogły skierować egzekucję także do aktywów należących do spadku lub – przykładowo – do całego przedmiotu, który kiedyś był współwłasnością spadkodawcy i spadkobiercy, a w całości przeszedł na spadkobiercę (por. A. Napiórkowski, Postępowanie, s. 738; A.Szpunar, Zmiana postanowienia, s. 38; P.Księżak, Prawo spadkowe, 2017, Nb 500 oraz B. Kordasiewicz, w: System PrPryw, t. 10, 2015, s. 570, Nb 14). Podkreślić należy także, że w orzecnictwie przyjmuje się, że **wierzycielom spadkobiercy** może przysługiwać prawo do złożenia wniosku o uchylenie lub zmianę wydanego

już postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku (post. SN z 10.5.1966 r., II CR 205/66, OSNCP 1966, Nr 12, poz. 224). Opierając się na argumentacji zawartej w uzasadnieniu wskazanego orzeczenia, należy przyjąć, że wierzycielom spadkobiercy przysługuje także prawo do złożenia wniosku o stwierdzenie nabycia spadku.

Mając na uwadze powyższe, jako przykłady podmiotów, które posiadają interes prawny w uzyskaniu wypisu zarejestrowanego aktu poświadczenia dziedziczenia w trybie art. 95n § 3 ustawy Prawo o notariacie, można wskazać osoby uprawnione ze względu na fakt przysługiwania im potencjalnych praw do spadku (np. nabywcy spadku oraz udziału w spadku); osoby zainteresowane wykazaniem, że nie są spadkobiercami; jak również **podmioty pozostające w stosunkach zobowiązaniowych ze spadkodawcą lub spadkobiercą (np. wierzyciele spadkodawcy i wierzyciele spadkobiercy** – w tym osoby uprawnione do zachowku, zapisobiercy zwykli oraz dalsi zapisobiercy), kurator spadku, czy wykonawca testamentu (zob. Komentarz do art. 95n PrNot red. Osajda 2018, wyd. 1/Borysiak, Legalis; Komentarz do art. 95n PrNot red. Szereda 2022, wyd. 1/Sadowska; Legalis).

Mając na uwadze powyższe uznać należało, że skarżący, jako wierzyciel spadkobiercy zmarłej T. R., posiada interes prawny w rozumieniu art. 95n § 3 ustawy, a zatem był uprawniony do złożenia wniosku o wydanie mu wypisu poświadczanego aktu dziedziczenia po w/w zmarłej.

Dlatego Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 3 k.p.c. w zw. z art. 83 § 1 ustawy Prawo o notariacie w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. uchylił odmowę dokonania czynności notarialnej jak w pkt 1 postanowienia.

O kosztach postępowania zażaleniowego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.